

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

15 juli 2002

GEDACHTEWISSELING

**met de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de actuele stand van zaken in het dossier van de
Raamovereenkomst van de Raad van Europa ter bescherming van de nationale minderheden**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Peter De Ridder**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

INHOUD

	Blz.
I. INLEIDENDE UITEENZETTINGEN	4
I.1. Inleidende uiteenzetting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid	4
I.2. Inleidende situering door de heer Luc Van den Brande	5
II. ALGEMENE BESPREKING :TUSSENKOMSTEN VAN DE LEDEN	6
II.1. Tussenkost van de heer Stefaan Platteau	6
II.2. Tussenkost van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	7
II.3 Tussenkost van de heer Etienne Van Vaerenbergh	8
II.4. Tussenkost van de heer Jan Loones	8
II.5. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire	9
III. ALGEMENE BESPREKING : REPLIEK VAN DE MINISTER	9
IV. SLOTBESCHOUWING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE	10

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op datum van donderdag 2 mei 2002, voor de tweede keer tijdens het zittingsjaar, een gedachtewisseling gewijd aan de problematiek van de Raamovereenkomst van de Raad van Europa ter bescherming van de nationale minderheden. Tijdens het parlementaire zittingsjaar 2001-2002 werd op datum van 7 maart 2002 reeds een eerste gedachtewisseling over dit onderwerp gehouden. Een nieuwe gedachtewisseling drong zich op doordat de plenaire vergadering van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa op haar bijeenkomst van 24 april 2002 het rapport van mevrouw Lili Nabholz-Haidegger terugverwees naar de Commissie voor Juridische Aangelegenheden en Mensenrechten, waar het eerder die maand was aangenomen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

I.1. Inleidende uiteenzetting door de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid

De minister : Ik zou vooreerst alle Vlaamse leden die in de Raad van Europa zetelen en daar de Vlaamse inzichten hebben vertolkt, willen bedanken. Ik betreur wel de kritiek van sommigen op de bijzondere opdrachthouder van de Vlaamse regering, de heer Vic Anciaux, omdat deze niet aanwezig was op de vergadering in Straatsburg. De bijzondere opdrachthouder werd aangesteld om de Vlaamse krachten te bundelen. Op verzoek van de Vlaamse regering heeft hij een aantal contacten met buitenlandse vertegenwoordigers gelegd. De Vlaamse regering heeft hem evenwel niet de opdracht gegeven om op de vergadering in Straatsburg aanwezig te zijn. Persoonlijke aanvallen tegen hem getuigen dan ook van kleingeestigheid. Ik heb steeds gestreefd naar een zo groot mogelijke eensgezindheid en samenwerking tussen de Vlaamse vertegenwoordigers in de Raad van Europa.

Op initiatief van een aantal van de Vlaamse leden van de Raad van Europa en mijn kabinet, vonden een drietal belangrijke voorbereidende besprekingen plaats om na te gaan via welke middelen en strategie we de Vlaamse inzichten met betrekking tot het rapport-Nabholz zouden kunnen overbrengen. Het rapport werd in Parijs door de Commissie voor Juridische Aangelegenheden en Mensenrechten van de Raad van Europa goedgekeurd, en vrij-

wel alle amendementen erop – behalve één beperkt amendement van de heer Vanoost – werden weggestemd. De zaak leek dus problematisch te worden.

We weten al lang dat het minderhedengegeven als vorm van mensenrechten iedereen ontroert. De Vlaamse regering en het Vlaams Parlement zijn op internationaal vlak bovendien altijd de dragers geweest van de zorg voor de rechten van de mens en daaraan gekoppeld de rechten van minderheden. Als gevolg van allerlei situaties werd de voorbije jaren een beeld opgehangen als zou Vlaanderen de minderheden tekort doen en hun rechten schaden.

Na de vergadering in Parijs was er een samenkost met de Vlaamse commissieleden in de Raad van Europa. Er werd toen afgesproken dat elk lid de Vlaamse inzichten binnen zijn politieke fractie zou ter sprake brengen. Dit is ook gebeurd. Zowel sociaal-democratische, christen-democratische als liberale commissarissen, en ook in beperkte mate de heer Vanoost, hebben getracht om via besprekingen met belangrijke leden van hun fractie onze inzichten over te brengen. Op de plenaire vergadering van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa op 24 april laatstleden, heeft men een definitieve stemming over het rapport-Nabholz kunnen voorkomen. Samen met mijn kabinet heb ik amendementen voorbereid om de betekenis van het rapport-Nabholz met betrekking tot de nationale en regionale minderheden en alle daaraan gekoppelde consequenties te wijzigen. Bovendien werd een belangrijk amendement ingediend waarbij werd uitgegaan van het feit dat de Raad van Europa al eens een beslissing heeft genomen over de minderheden, dit naar aanleiding van het rapport Columberg.

Op 17 mei eerstkomende, wordt het rapport-Nabholz opnieuw in commissie behandeld. Namens de Vlaamse vertegenwoordiging en in samenspraak met commissieleden uit andere landen zal een voorstel worden ingediend om aan specialisten een bijkomend expertiseverslag te vragen over de problematiek van de nationale en regionale minderheden. Momenteel worden hierover afspraken gemaakt. Het is de bedoeling dat, in samenwerking met de administratie, de commissieleden Van den Brande, Goris, Vanoost, Timmermans en mevrouw Kestelijn-Sierens, zullen trachten afspraken te maken zodat dit bijkomend expertiseverslag op 17 mei in de commissie kan worden gevraagd. De globale discussie zou dan later op het jaar in de Raad van Europa kunnen plaatsvinden.

De heer Luc Van den Brande kan als lid van de Raad van Europa mijn uiteenzetting nog specificeren. Over de globale visie bestaat er in elk geval een grote eensgezindheid onder de Vlamingen in de Raad van Europa, de administratie en mezelf. Iedereen neemt terzake zijn verantwoordelijkheid op.

I.2. Inleidende situering door de heer Luc Van den Brande

De heer Luc Van den Brande : De minister heeft in grote lijnen het verloop en de stand van zaken aangegeven. Intussen is de informatie over hoe een en ander verlopen is ook voldoende doorgedrongen via de pers. De Vlaamse collega's die lid zijn van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa zijn in grote eensgezindheid opgetreden. Ik wil me niet uitlaten over het werk en de opdracht van bepaalde personen. Over de vraag wat al dan niet productief is, kan men immers lang blijven stilstaan. In elk geval zijn de voorbereidende vergaderingen, de nota's, en de amendementen in een heel open taakverdeling tot stand gekomen.

Na de commissievergadering op 18 maart in Parijs heeft mevrouw Nabholz-Haidegger een zeer rigide houding aangenomen. Dat is niet ongewoon, maar men stelt toch vast dat rapporteurs in andere gelegenheden vaak een wat flexibeler houding aannemen en toch minstens rekening houden met de argumenten die worden aangevoerd. Ik zal hier wel niet verder bij blijven stilstaan, want uiteindelijk heeft de rapporteur binnen de werkprocedures van de commissies van de Raad van Europa het recht om zelf zijn houding te bepalen.

Men moet echter wel goed beseffen dat het niet langer de memorie van toelichting bij het rapport van mevrouw Nabholz is die ter bespreking voorligt, maar wel een ontwerp-resolutie op basis van dit rapport. Op 23 april werden tijdens de commissiebespreking door ons 11 gemeenschappelijke amendementen ingediend. Slechts anderhalf amendement werd goedgekeurd. Al van bij de bespreking van het eerste amendement dat te maken had met de essentie van de zaak, stelde mevrouw Nabholz dat ze zich zou verzetten tegen dit amendement en tegen alle volgende die enige verandering betekenden voor de benadering en het concept van de ontwerp-resolutie. Ze zou deze amendementen principieel nooit aanvaarden.

De procedure binnen de Raad van Europa is daarboven zo dat er tijdens de plenaire vergaderingen geen in commissie geamendeerde teksten ter bespreking worden voorgelegd. Basis voor de be-

spreking is steeds de ontwerp-tekst alsdusdanig, met het advies van de rapporteur en de commissievoorzitter bij de ingediende amendementen. Dit betekent dat op 24 april de ontwerp-resolutie het uitgangspunt vormde voor de plenaire bespreking.

Iedereen heeft vanuit zijn functie getracht om duidelijk te maken dat er een probleem is vanuit de Belgische situatie ; met name dat men niet tegelijk als gemeenschap co-dominant kan zijn in het geheel én een minderheid in een van de gebieden. Die contradictie is eigenlijk de essentie van de zaak.

De overgang van het begrip nationale minderheid naar regionale minderheid, die vooral steunt op een – wetenschappelijk zwak onderbouwd – gezagsargument van de Commissie van Venetië, die bestond uit vier aangestelde experts, werd gewoon overgenomen door mevrouw Nabholz. Dit heeft de commissieleden, en in iets mindere mate ook een aantal fracties, beïnvloed.

Zonder het initiatief dat is genomen, zou vermoedelijk de ontwerp-resolutie zoals ze in commissie is goedgekeurd op dit ogenblik ook door de plenaire vergadering zijn goedgekeurd. Informeel heb ik dan in de Raad van Europa tegen mijn collega's van de andere fracties gezegd dat ik maar één mogelijke uitweg meer zag. Onze EVP-fractie heeft dan als houding aangenomen om ten eerste ervoor te zorgen dat de ontwerp-resolutie naar commissie zou worden terugverwezen. Dit is immers de enige mogelijkheid om tot een andere ontwerp-resolutie te kunnen komen. Ten tweede, om mocht dit niet mogelijk zijn, de amendementen te ondersteunen. Drie, om mochten de amendementen niet worden goedgekeurd, tegen de ontwerp-resolutie te stemmen. De houding van de andere fracties, die mede werd bepaald door het feit dat mevrouw Nabholz, en anderen (die ik hier niet hoeft te noemen) ertoe behoorden, hield in dat zij hun fractieleden vrij lieten om een bepaalde houding aan te nemen.

Vanaf zondag werd men ter plekke geconfronteerd met een zeer assertieve aanwezigheid van mevrouw Antoinette Spaak, die als vertegenwoordiger van de Franse Gemeenschap optrad. Ze heeft intensief getracht om leden en fracties te overtuigen van de juistheid van de benadering van de heer Clerfayt. Uiteindelijk werd de ontwerp-resolutie op basis van artikel 37 van het Reglement naar commissie terugverwezen. Artikel 37 houdt in dat in elke stand van de procedure een stemming kan plaatsvinden over terugverwijzing naar commissie. Dit is uitzonderlijk omdat het in een zaak als deze, waar een commissie haar standpunt reeds heeft ge-

formuleerd, niet evident is om geen gehoor te geven aan de commissie en haar rapporteur. Dit is in het verleden nog wel gebeurd, bijvoorbeeld naar aanleiding van besprekingen over Nagorno-Karabach, Trans-Dnjestrië, en Tsjetsjenië, maar toen had men in factueel opzicht te maken met een totaal nieuwe situatie die moest worden herbekeken. Wat nu niet het geval was.

De terugverwijzing naar commissie is een essentiële voorwaarde om tot een andere benadering te kunnen komen. Vandaar dat het idee is opgevat om een beroep te doen op een aantal bijkomende internationale experts met grote autoriteit. Men is deze nu volop aan het zoeken. Er is sprake van een dubbele vraagstelling. Eén, wat betekent het begrip nationale minderheid precies? Er bestaat immers geen enkele bepaling die over regionale minderheden spreekt. Dus, hoe kan het begrip nationale minderheid worden gelijkgesteld met het begrip regionale minderheid? En wat betekent dit voor de Belgische institutionele opbouw? Twee, wat zijn de gevolgen van de gelijkstelling van het begrip nationale minderheid aan het begrip regionale minderheid voor een aantal andere landen? Dit moet worden uitgeklaard door experts. Het zou verstandig zijn als het probleem ook vanuit een Angelsaksische invalshoek werd benaderd. Dit kan als een van de experts een Brit zijn. Tegelijk is het belangrijk dat er ook een expert zou zijn uit Centraal-Europa, en eventueel ook een expert uit de zuidelijke landen. Zo kan het inzicht rijpen dat deze problematiek meer is, of dreigt te worden, dan een louter Belgisch gegeven.

Men zal tot een onmogelijke situatie komen wanneer men te maken krijgt met een politiek systeem dat bijzondere meerderheden en codecisie kent, en er daarbovenop nog een regeling komt zoals voorzien in de ontwerp-resolutie én nieuwe mechanismen zoals – de momenteel circulerende denkpiste van – een paritaire senaat.

Een vraag die trouwens sowieso rijst is wat de weerslag zal zijn van een dergelijke paritaire senaat op het Europese en multilaterale gebeuren en op de gemengde verdragen. Zowel vanuit Belgisch als vanuit Vlaams oogpunt is het van het grootste belang om te weten wat dit voor de toekomst inhoudt. Ook voor de andere landen is het belangrijk dat er hierover duidelijkheid komt.

Tijdens de commissievergadering van 17 mei zal wellicht worden afgesproken welke procedure zal worden gevolgd voor het organiseren van hoorzittingen met deze experts. Waarschijnlijk zullen de experts ook worden geconfronteerd met de vier

deskundigen die de Commissie van Venetië vormden en ook een rapport hebben geschreven. Op een later ogenblik kan dan de mogelijke bijdrage van hoorzittingen worden bekeken. Dit alles is dus afhankelijk van de timing die op 17 mei zal worden afgesproken.

II. ALGEMENE BESPREKING : TUSSENKOMSTEN VAN DE LEDEN

II.1. Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, aanvankelijk was ik van oordeel dat de zaak-Columberg en de zaak-Nabholz eigenlijk niet zo veel belang hadden. Ik dacht dat er niets kon gebeuren zolang het minderhedenverdrag niet zou worden geratificeerd. Hoe langer hoe meer moest ik echter vaststellen dat de vastberadenheid en hardnekkigheid van bepaalde fracties in Brussel en over de taalgrens zo groot was, dat deze zaak wel zeer belangrijk moet zijn.

Politiek is niet enkel een kwestie van middelen, maar ook van resultaten. Indien men een regionale aangelegenheid tot tweemaal toe op Europees niveau laat behandelen, dan moet het toch wel zijn dat men er zeer veel belang aan hecht. Ik heb trouwens in de gemeente Dilbeek, waar ik burgemeester ben, vastgesteld dat leden van het UDF enorm zwaar aan deze zaak tilden. Bij het bezoek van mevrouw Nabholz-Haidegger aan Dilbeek, stelde ik vast dat deze zaak inderdaad zeer sterk de gemoeiën beroert. Voor degenen die achter deze hetze staan, is dit zelfs bijna een zaak van leven of dood.

Persoonlijk ben ik het ermee eens dat een regionale minderheid juridisch niet bestaat. Ik ben er altijd van overtuigd geweest dat er geen sprake is van een kwetsbare of verdrukte minderheid, zoals de Franstaligen dat voorstellen. Integendeel, de Franstaligen worden zwaar beschermd, en zitten zeker niet in de verdrukking. Ze moeten zich echter wel aanpassen aan de vigerende wetten en geplogenheden. Ik stel vast dat dat in mijn gemeente ook gebeurt. Ik ben daar gelukkig om. Dit brengt trouwens met zich mee dat het UDF in Dilbeek achteruit gaat, en bij de laatste verkiezingen zelfs twee zetels heeft verloren. Dit bewijst dat er een communautaire vrede heerst, en dat de mensen begrijpen dat Vlaanderen ergens moet beginnen. Dilbeek ligt in Vlaanderen. Als men van Dilbeek een faciliteitengemeente zou maken, dan mag men er zeker van zijn dat nadien nog andere gemeenten aan de beurt zijn, en dat de faciliteitengemeenten

steeds verder zouden uitbreiden. Elke rechtgeaarde burger weet dat er geen sprake is van een verdrukking van minderheden in de Brusselse rand.

Van de minister en de voorzitter hebben we daarnet vernomen wat het resultaat is van de acties die Vlaanderen heeft ondernomen. Het resultaat is er, althans voorlopig. Het is gelukkig ook geen Pyrrus-overwinning. De Vlamingen over de partijgrenzen heen zijn solidair geweest, en hebben prachtig samengewerkt. Het woord "lobbyen" heeft een slechte bijklank. Ik zal daarom zeggen dat er in de wandelgangen van de Europese Raad gesprekken zijn gevoerd om mensen te overtuigen. Het is normaal dat men een bepaalde boodschap gemakkelijker van man tot man kan overbrengen dan tijdens een officiële vergadering. Ik ben zeer gelukkig dat deze gesprekken tot resultaten hebben geleid. Dit zal zeker de communautaire vrede en de taalvrede in de hand werken. Ik ben er zeker van dat elke rechtgeaarde burger zal inzien dat recht geschied is.

Ik vernam daarnet van de minister dat de zaak naar commissie is terugverwezen, en dat er een standpunt zal worden gevraagd aan bijkomende experts. Dit betekent dat de zaak nog niet van de baan is. We moeten voortwerken in de goede richting. Het is belangrijk dat de experts die zullen worden aangesteld, objectief en goed geïnformeerd zijn en kennis hebben van de Belgische situatie. Ik hoop dat deze zaak een goed einde kent, en dat we ons weldra weer met andere – constructievere – zaken kunnen bezighouden.

Tot slot wil ik iedereen die in deze aangelegenheid een rol heeft gespeeld, feliciteren en bedanken. De minister heeft een overwinning behaald. Ik wil hem daarvoor feliciteren, want als er geen overwinning was behaald, zou hij het zwarte schaap zijn geweest. Vanuit de meerderheid wil ik er ook op wijzen dat het uiteindelijk een christen-democraat is die is rechtgestaan om te zeggen dat deze zaak moest worden verdaagd.

II.2. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Eerst en vooral zou ik een opmerking willen maken in verband met het akkoord dat recent is gesloten over de hervorming van het kiesstelsel. Als dit dossier tot in Europa is geraakt, en als er een klacht is geweest van een Franstalig-Belgische verkozenen, dan is dat vooral te wijten aan het feit dat we nog altijd zitten met het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, waardoor Franstalige kandidaten uit het Brus-

selse zich in heel de regio Halle-Vilvoorde verkiesbaar kunnen stellen. Ook Waalse kandidaten kunnen zich in Halle-Vilvoorde verkiesbaar stellen voor de Senaat en het Europees Parlement. Zij hebben er dan ook belang bij om deze hetze op te voeren. Ik ben ervan overtuigd dat we niet meer met dergelijke dossiers zouden worden geconfronteerd wanneer Halle-Vilvoorde een afzonderlijk kiesarrondissement zou zijn. Franstalige politici zouden daar dan immers geen belang meer bij hebben.

Uit persverklaringen van na de stemmingen en uit hetgeen ik vandaag heb gehoord, begrijp ik dat de Vlamingen die in de Raad van Europa zetelen de leden van de Raad van Europa er niet zozeer van hebben overtuigd dat er in Vlaanderen geen minderheden zijn, maar wel dat de andere lidstaten vrezen dat de ontwerp-resolutie in eigen land wel eens de doos van Pandora zou kunnen openen.

Het dossier is nu naar commissie terugverwezen. Het eindpunt is nog veraf ; we staan nu aan het begin van een lange weg. Het is de bedoeling om bijkomende experts aan te stellen, die moeten uitklaren wat een minderheid is, wat het verschil is tussen een nationale en een regionale minderheid, en dergelijke meer. De zaak wordt dus op de lange baan geschoven. Ik denk dan terug aan wat de minister eergisteren in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid stelde met betrekking tot het dossier van de milieuheffing in Wezembeek-Oppem. Dit dossier wordt in de ijskast gestopt om bij de leden van de Raad van Europa geen verkeerd beeld te wekken. Al dat bijkomend onderzoek naar aanleiding van de ontwerp-resolutie zal nog heel wat tijd vergen. Dat mag wel niet betekenen dat Vlaanderen zou nalaten om wetten van openbare orde na te leven en te laten naleven uit vrees dat dit wel eens verkeerd zou kunnen worden geïnterpreteerd door de leden van de Raad van Europa.

Dit dossier roept twee vragen op. De eerste vraag is of de raamovereenkomst moet worden geratificeerd. Uit hetgeen hier in het verleden is gesteld, denk ik te mogen afleiden dat iedereen het ermee eens is dat er geen sprake kan zijn van ratificatie zolang er niet over de ontwerp-resolutie is gestemd. Ik zou de minister dit wel graag expliciet horen bevestigen. Ik kan er wel mee instemmen dat het debat over de ratificatie opnieuw wordt gevoerd op het ogenblik dat de ontwerp-resolutie zou zijn verworpen. Een negatieve stemming zou immers betekenen dat er in Vlaanderen geen minderheden zijn.

De regering zou zich ook nog eens moeten buigen over de vraag hoe de Vlaamse diplomatie werkt, en wat de effecten zijn van het communicatiebeleid van de Vlaamse overheid. Eén zaak is duidelijk : in dergelijke dossiers kunnen we niet op de Belgische diplomatie rekenen. De Vlaamse diplomatie, die nog steeds een wat "embryonale" diplomatie is, heeft in dit dossier – voor zover ik daar zicht op heb – weinig inbreng gehad. In de toekomst moet die inbreng groter worden. Er zouden duidelijke richtlijnen en opdrachten moeten komen voor de Vlaamse gemeenschapsattachés.

Er is ook gesproken over de aanstelling van de heer Vic Anciaux om bij leden van de Raad van Europa te lobbyen. Ik ga geen oordeel uitspreken over het feit dat de heer Anciaux afwezig was in Straatsburg, terwijl mevrouw Spaak er wel was. De minister stelde immers al dat de heer Anciaux enkel in opdracht van de Vlaamse regering werkte. Ik wil daar best inkomen. Maar misschien zou het toch nuttig zijn geweest als hij in Straatsburg aanwezig was geweest. Ik zou wel graag vernemen wat de heer Anciaux juist heeft ondernomen, en wie hij heeft benaderd. In elk geval kunnen we niet onder de vaststelling uit dat deze opdracht te laat is toegewezen. We wisten al voor de zomer van 2001 dat er een klacht was ingediend, dat er een rapport in aantocht was en dat de heer Clerfayt een initiatief had genomen in de Raad van Europa. Eigenlijk had men deze opdracht toen al moeten geven. Eigenlijk zou het zelfs een permanente opdracht moeten zijn van de Vlaamse gemeenschapsattachés en de Vlaamse diplomatie om aan de internationale gemeenschap uit te leggen hoe de situatie bij ons is. Totnogtoe is dit te weinig gebeurd. Enkele jaren geleden is wel het initiatief "Focus on Flanders" genomen, dat vooral ten aanzien van de internationale gemeenschap in Brussel een vertaling geeft van de voornaamste zaken die in de Vlaamse pers verschijnen. Ik vrees evenwel dat dit niet voldoende is om duidelijk te maken wat er zich in Vlaanderen afspeelt. De Vlaamse regering zal voor de toekomst naar andere middelen moeten zoeken om met de internationale gemeenschap te communiceren.

II.3. Tussenkomen van de heer Etienne Van Vaerenbergh

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik waardeer ten zeerste de wijze waarop alles totnogtoe is verlopen.

Onze toekomstperspectieven zijn wel niet rooskleurig wanneer multilaterale verdragen in de toe-

komst nog enkel door de Senaat zouden moeten worden goedgekeurd.

Ik ben zeer gelukkig dat dit dossier in de Vlaamse opinie, maar ook voor zeer veel Franstaligen, zeer belangrijk is. In essentie gaat het hier over een politiek feit, met name over de vraag of men op een bepaald ogenblik afspraken die wettelijk en grondwettelijk vastliggen, politiek anders kan gaan interpreteren – zelfs verkrachten – dit door allerlei instanties hierover aan te spreken. In essentie is dit een louter Belgisch politiek dossier, dat gedeeltelijk het gevolg is van de indeling van dit land en het kiesstelsel. Doordat Franstalige Brusselaars en Walen zich verkiesbaar kunnen stellen in Halle-Vilvoorde, is er vanuit die hoek blijvende belangstelling voor dergelijke dossiers.

Mijnheer de minister, rekening houdend met de goede contacten die er momenteel zijn tussen alle fracties in het Vlaams Parlement en alle Vlaamse politieke partijen, zou ik u willen vragen om dit dossier ook in de toekomst op de politieke agenda te plaatsen. De collega's die op federaal vlak de meerderheid vormen, zouden aan een aantal mensen moeten duidelijk maken dat het politiek gezien zowel voor hen als voor ons van levensbelang is dat de ontwerp-resolutie niet wordt goedgekeurd. Mocht dit toch gebeuren, dan kan dat zeer ernstige gevolgen hebben. Ik heb de indruk dat de Vlamingen hier zelf nog niet voldoende van overtuigd zijn, en dat ze deze boodschap daarom onvoldoende overbrengen aan diegenen die aan de andere kant van de taalgrens de politieke verantwoordelijkheid dragen.

De heer Stefaan Platteau stelde terecht dat dit een politiek dossier is. Het gaat hier niet over rechten of plichten, maar wel over hoe we in dit land aan politiek doen : kiezen we voor een goede verstandhouding en samenwerking, dan wel voor achterhoedegevechten en guerillatechnieken om akkoorden die vastliggen nog te wijzigen ? Ik doe een oproep tot de Vlaamse partijvoorzitters om deze politieke boodschap over te brengen aan degenen die aan de andere kant van de taalgrens de politieke verantwoordelijkheid dragen. Politiek gezien weegt dit dossier zeer zwaar. Er moet een einde komen aan het politieke geknoei, want dit alles zet uiteindelijk geen zoden aan de dijk.

II.4. Tussenkomen van de heer Jan Loones

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil niet tussenkomen om een verschil te maken met mijn fractiegenoot, maar wel omdat het goed is dat ook een vertegen-

woordiger van buiten de Vlaamse Rand tussenkomt om de interesse van heel Vlaanderen voor deze aangelegenheid aan te tonen.

Ook ik wil mijn waardering uiten voor iedereen die heeft bijgedragen tot de totstandkoming van deze voorlopige oplossing. Toch voel ik ook een zekere onvrede met de wijze waarop dit wordt geduid. We zijn er immers in geslaagd om de bespreking van de ontwerpresolutie in plenaire vergadering uit te stellen omdat er bij de andere landen een schrikreactie ontstond dat zij in de toekomst ook voor hun minderheden zullen moeten zorgen. Dit is onterecht. In Vlaanderen koesteren we onze Franstalige minderheid bijna, soms zelfs ruimer dan de wet toelaat. Het enige heikele punt is de Vlaamse Rand. Daar moeten we waakzaam blijven. Daar spelen immers andere bedoelingen dan louter de bescherming van een culturele minderheid. Sommigen beogen er een volledige tweetaligheid en een uitbreiding van Brussel.

In deze zin ben ik het dan ook eens met de heer Luk Van Nieuwenhuysen dat er een aantal drijfveren zouden verdwijnen mocht er een afzonderlijk kiesarrondissement Halle-Vilvoorde bestaan. Men zou dan niet meer binnen de Raad van Europa opkomen om de rechten van de Franstaligen in de Vlaamse Rand te verdedigen en officieel vast te leggen. Het moet toch mogelijk zijn om de andere partners in de Raad van Europa duidelijk te maken dat we hier geen verdrukte minderheid hebben, dit los van enige aversie hunnerzijds aangaande hun eigen binnenlandse situatie. Zo niet, blijft deze dreiging ons, op de een of andere manier, boven het hoofd hangen.

Wat de goedkeuring van het minderhedenverdrag betreft heeft de Nieuw-Vlaamse Alliantie ervoor gewaarschuwd dat de grondwettelijke basisregeling niet mag worden losgelaten. We verzetten ons zelfs tegen een goedkeuring onder voorwaarden ; bijvoorbeeld onder voorwaarde dat we zelf de definitie van het begrip minderheid zouden mogen geven. De evolutie in dit dossier toont aan dat we hier niet onterecht voor waarschuwen. We staan terzake niet alleen. Zeer veel rechtsgeleerden stellen dat men bij het geringste openzetten van de deur, zelfs bij het zich voorbehouden van de definitie van het begrip minderheid, voor eisen komt te staan die men niet meer kan overzien. Men zou zijn vertrouwen in de juridische deskundigheid van de internationale politiek verliezen als men ziet hoe een grote assemblee op passionele argumenten kan ingaan. Rechtbanken hebben ook niet altijd ons vertrouwen bij een politieke beoordeling. We moeten zeer waakzaam blijven bij de behandeling

van deze aangelegenheid door de Raad van Europa.

II.5. Tussenkomst van de heer Karim Van Overmeire

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we weten welke initiatieven de Vlaamse overheid in dit dossier heeft genomen, bijvoorbeeld de aanstelling van een bijzondere opdrachthouder. Iets soortgelijks is gebeurd door de Franse Gemeenschap. Ik zou echter graag vernemen welke rol de federale overheid in dit dossier heeft gespeeld ? Men tracht ons er immers van te overtuigen dat het Belgische niveau nog steeds zinvol is in de 21ste eeuw, ondermeer om onze belangen ten aanzien van het buitenland te verdedigen. Het Belgische federalisme wordt te pas en ten onpas aangeprezen als een exportproduct. Een subtiel evenwicht tussen gewesten en gemeenschappen zou ondermeer ideaal zijn voor Bosnië, Israël, Palestina en Cyprus. Men zou dan ook mogen verwachten dat de Belgische regering alles in het werk zou stellen om een rapport dat de fundamente van ons model ondergraaft, zo snel mogelijk te kelderen. Indien een dergelijk rapport over de Deense minderheid in Sleeswijk-Holstein zou voorliggen, dan zou de Bondsregering toch enig initiatief ondernemen. Indien er zich een probleem zou voordoen in een kanton in Zwitserland, dan zou de Zwitserse federale regering toch wel enige stappen zetten opdat het systeem zoals het functioneert, en goed functioneert, niet door de Raad van Europa zou worden veroordeeld. Uiteraard kan ik de federale regering hierover niet ondervragen. Ik zou dan ook graag van minister Van Grembergen vernemen welke indrukwekkende lijst van maatregelen en demarches de federale regering in deze heeft genomen ?

III. ALGEMENE BESPREKING : REPLIEK VAN DE MINISTER

De minister : We mogen geen overmoed hebben, want dit dossier wordt op 17 mei opnieuw geagendeerd in commissie. Overmoed en arrogantie zijn misplaatst, want binnen de Raad van Europa moeten nog veel mensen worden overtuigd. Er is nog heel wat werk te doen. Ik ben a priori niet pessimistisch, maar ook niet optimistisch. Aangezien de beer nog niet is geschoten, mogen we zijn vel zeker nog niet verkopen.

Men moet goed beseffen dat het precies een van de hoofdpodochten van de Raad van Europa is om

rechten aan minderheden te bezorgen en deze waar nodig ook te waarborgen. De Raad van Europa is daar – begrijpelijkerwijze – bijna door geobserveerd. U moet de context waarbinnen dit dossier ter sprake komt, goed begrijpen. Wanneer de Raad van Europa het over minderheden heeft, gaat het over de zeer slechte omstandigheden waarbinnen vele volkeren en cultuureenheden worden behandeld. Het – volkomen fictieve – drama dat zij door de Franstaligen krijgen voorgespiegeld, bekijken zij vanuit diezelfde filosofie. We zullen daar heel wat tegenover moeten inbrengen, om hen van onze zienswijze te overtuigen.

Het is niet juist dat ik de Belgische wetgeving in verband met het taalgebruik en de Vlaamse Rand op een laag pitje wil zetten om in dit dossier geen moeilijkheden te krijgen. Ik heb deze week in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid duidelijk gezegd dat de regels en wetten zullen worden nageleefd. Ik zal wel op geen enkele wijze op provocaties met tegenprovocaties reageren. Op dit ogenblik heeft dit geen enkel nut. Bovendien moet ik het algemeen Vlaams belang dienen, en niet dat van enkele specifieke zaken die enkel worden gebruikt om een negatief beeld van ons op te hangen.

Er kan geen sprake zijn van een ratificatie van de raamovereenkomst als de ontwerpresolutie door de Raad van Europa wordt goedgekeurd. Ook hierover hoor ik voortdurend verdachtmakingen. De Vlaamse regering is hierover eensgezind.

De rol van de Vlamingen binnen hun politieke familie is van essentieel belang, zowel op federaal vlak als binnen de Raad van Europa of het Europees Parlement. Het is belangrijk dat zij aangeven hoe de Vlamingen het democratisch gegeven aanvoelen. Zij hoeven hierover op geen enkele wijze beschaamd te zijn.

Alle partijvoorzitters zijn van onze initiatieven op de hoogte. De Vlaamse partijvoorzitters die terzake een rol kunnen spelen, worden gevraagd om dit mee op te volgen. Ze hebben dit trouwens toegezegd.

Er werd gevraagd welke stappen de Vlaamse regering ten aanzien van de federale regering heeft gezet. In een bepaalde pers heb ik gelezen dat het dankzij de federale overheid is dat alles zo gunstig is verlopen, omdat de federale overheid ook wel wist dat België anders zou zijn ontploft. Op dit ogenblik is dit evenwel onze verantwoordelijkheid en onze verantwoordelijkheid alleen. Het federale

niveau is natuurlijk wel op de hoogte van de stappen die wij zetten.

IV. SLOTBESCHOUWING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : In mijn hoedanigheid van lid van de parlementaire vergadering van de Raad van Europa en vanuit mijn persoonlijke betrokkenheid bij dit dossier, zou ik ter afronding willen besluiten dat het dossier voorlopig alleen maar naar commissie is terugverwezen. Dat is een tussenstap, maar tegelijk een absolute noodzaak om uiteindelijk de situatie te kunnen keren.

Ten tweede werd deze terugverwijzing mede gevraagd – zoals mijn EVP-collega Renzo Gubert tijdens de vergadering stelde – om een aantal bijkomende experten te kunnen horen. Iedereen die terzake een rol kan spelen, moet er nu voor zorgen dat deze aangelegenheid in zijn juiste context wordt geplaatst.

De verslaggever,

De voorzitter,

Peter DE RIDDER

Luc VAN DEN BRANDE
